

ОПЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ
(за матеріалами інтернет-версій друкованих ЗМІ
та онлайн-медіа)

15.09.2025

Зміст:

(натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[Укрінформ. – 2025. – 12 вер. В Україні за час повномасштабної війни загинули 335 митців та медівників. – Інф.](#)

[Інтерфакс-Україна. – 2025. – 12 вер. Гуманітарний комітет Ради підтримав правку про фінансування Держкіно не менше ніж 0,2% видатків держбюджету за попередній рік. – Інф.](#)

[Україна молода. – 2025. – 13 вер. Десятки діячів українського кіно Зеленський відзначив держнагородами. – Здоровило Т.; Укрінформ. – 2025. – 13 вер. Зеленський відзначив держнагородами 37 діячів українського кіно, шістьох із них – посмертно. – Інф.; Інтерфакс-Україна. – 2025. – 13 вер. Шістьох кіномитців нагороджено орденом «За заслуги» III ступеня \(посмертно\). – Інф.](#)

[Інтерфакс-Україна. – 2025. – 13 вер. Президент надав ДП «Національний центр Олександра Довженка» статус національного. – Інф.; Укрінформ. – 2025. – 13 вер. Президент надав Довженко-Центру статус національного. – Інф.; Газета по-українськи. – 2025. – 13 вер. Довженко-Центр отримав статус національного. – Інф.](#)

Вшанування пам'яті

[Укрінформ. – 2025. – 13 вер. В Україні планують створити окремий меморіал для невідомих військових. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 13 вер. У Мінветеранів роз'яснили, як працюватиме протокол поховання на Національному військовому кладовищі. – Інф.](#)

Театр

[Вечірній Київ. – 2025. – 13 вер. Національна опера України отримала сучасне сценічне обладнання завдяки підтримці Японії. – Асадчева Т.](#)

[Вечірній Київ. – 2025. – 13 вер. У київському театрі «Колесо» представляють проєкт за участі шведського музиканта Еліаса Файнгерша. – Катаєва М.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 14 вер. У Національному театрі Лесі Українки відбулася прем'єра вистави «Дім» Андрія Жолдака. – Інф.; Українська літературна газета. – 2025. – 14 вер. Скандальний геній чи провокатор? Жолдак підірвав Україну гучним поверненням після 20-річної паузи. – Інф.](#)

Музика

Український тиждень. – 2025. – 12 вер. Російська музика в Україні: гроші ворогу чи мистецтво поза політикою. – Нестелєєв М.

Укрінформ. – 2025. – 15 вер. У Харкові відбувся концерт «Скрипка миру». – Інф.

Україна молода. – 2025. – 14 вер. Червона Рута – 2025 відбудеться у Львові в партнерстві з Рухом опору ССО. – Здоровило Т.; Укрінформ. – 2025. – 14 вер. Фестиваль «Червона Рута – 2025» пройде у партнерстві з Рухом опору Сил спецоперацій ЗСУ. – Інф.

Укрінформ. – 2025. – 14 вер. У Чернівцях концертом відзначили 55-річчя пісні «Червона рута». – Інф.

Вечірній Київ. – 2025. – 14 вер. У столиці зняли концерт-містерію «Територія Різдва. Дух Нескорених». – Катаєва М.

Інтерфакс-Україна. – 2025. – 12 вер. Фінал нацвідбору «Дитячого Євробачення – 2025» відбудеться 12 жовтня. – Інф.; Укрінформ. – 2025. – 12 вер. В Україні оголосили дату Нацвідбору на «Дитяче Євробачення 2025». – Інф.

Візуальні мистецтва

Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 12 вер. «Віднайдене у втратах»: у Києві презентували артпроект про війну очима жінок. – Резніченко В.

Вечірній Київ. – 2025. – 12 вер. «ВІДДЗЕРКАЛЕННЯ» Романа Романишина: виставка про мистецтво як простір пам'яті, тіла і часу. – Асадчева Т.

Вечірній Київ. – 2025. – 12 вер. Мозаїки Лівобережного Києва: мистецтво, яке варто побачити. – Асадчева Т.

Укрінформ. – 2025. – 12 вер. У Житомирі відкрили мистецький проєкт «Вежа: кроки пам'яті», присвячений Маріуполю. – Інф.

Укрінформ. – 2025. – 13 вер. У Раді Європи проходить виставка «Втрачене дитинство». – Інф.

Укрінформ. – 2025. – 14 вер. У Києві відбудеться дискусія про воєнну фотографію та її силу впливати на сприйняття війни. – Інф.

Кіномистецтво. Кінопрокат

Укрінформ. – 2025. – 13 вер. Премія Довженка 2025 року присуджена творчому колективу фільму «Медовий місяць». – Інф.; Інтерфакс-Україна. – 2025. – 13 вер. Держпремією ім. Довженка нагороджений творчий колектив за створення фільму «Медовий місяць». – Інф.

Інтерфакс-Україна. – 2025. – 14 вер. Фільм «Будинок «Слово». Нескінчений роман» Томенка став переможцем кінопремії «Золота Дзига». – Інф.; Укрінформ. – 2025. – 13 вер. Національна кінопремія «Золота Дзига» оголосила переможців. – Інф.; NV. – 2025. – 14 вер. Найкращі українські фільми та актори.

Оголошено переможців кінопремії Золота Дзига 2025. – Інф.; Village Україна. – 2025. – 14 вер. Українська кіноакадемія оголосила переможців «Золотої Дзиги – 2025». Серед них актор Костянтин Темляк. – Гуржий В.

NV. – 2025. – 14 вер. Актор Костянтин Темляк, якого звинуватили у домашньому насильстві, став лауреатом Золотої Дзиги – Олесь Жураківська обурилася. – Інф.

Укрінформ. – 2025. – 15 вер. Актор Темляк відмовився від премії «Золота Дзига». – Інф.; NV. – 2025. – 14 вер. «Добровільно». Костянтин Темляк після публічного осуду відмовився від кінопремії Золота Дзига. – Інф.; Village Україна. – 2025. – 14 вер. Актор Костянтин Темляк відмовився від «Золотої Дзиги». – Інф.

Village Україна. – 2025. – 15 вер. Фільм Валентина Васяновича «За Перемогу!» переміг на кінофестивалі у Торонто. – Гуржий В.; NV. – 2025. – 14 вер. Український фільм «За Перемогу!» виграв у конкурсній програмі 50-го міжнародного кінофестивалю в Торонто. – Інф.

Вечірній Київ. – 2025. – 14 вер. «Київський торт» та спогади папуги: у столиці нагородили переможців фестивалю KISFF. – Катаєва М.

Вечірній Київ. – 2025. – 12 вер. Фільми, які надають силу: у Києві стартує VI Міжнародний кінофестиваль «Svitlo». – Скотнікова О.

Укрінформ. – 2025. – 13 вер. У Києві відбувся другий фестиваль дебютного кіно. – Інф.

Укрінформ. – 2025. – 14 вер. У Києві пройдуть Дні естонського кіно в Україні. – Інф.

Укрінформ. – 2025. – 13 вер. У Києві відбувся спецпоказ документального фільму «Куба і Аляска». – Інф.

Укрінформ. – 2025. – 14 вер. В українському прокаті триває показ біографічного фільму «Малевич». – Інф.

Укрінформ. – 2025. – 13 вер. У Вінниці відбулася прем'єра художнього фільму «Діло Безп'ятого». – Інф.

Укрінформ. – 2025. – 12 вер. Спілка кінокритиків України назвала десять найкращих кінодебютів часів війни. – Інф.

Література

Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 13 вер. Книжковий ринок України: зростання всупереч усьому. – Кірпічов О.

Укрінформ. – 2025. – 12 вер. У США наступного року вийдуть книжки Артема Чапая і Юрія Андруховича. – Інф.

Музейна справа

[Укрінформ. – 2025. – 12 вер. В Ужгородському замку презентували новий бренд пам'ятки. – Інф.](#)

[Вечірній Київ. – 2025. – 12 вер. Коровай, хусткування та ярмарок майстрів: у Києві відбудеться фестиваль «Осінь весільна». – Марків Н.](#)

Охорона культурної спадщини

[Вечірній Київ. – 2025. – 13 вер. У Києві розпочалася перевірка об'єктів культурної спадщини, що знаходяться в оренді. – Марків Н.](#)

[Village Україна. – 2025. – 13 вер. У Києві створюють інтерактивну 3D-мапу культурної спадщини. – Гриненко В.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 12 вер. На Черкащині державі повернули пам'ятку архітектури – Троїцьку церкву XVIII століття. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 12 вер. Відтворену мозаїку художників-шістдесятників «Боривітер» привезли до Харкова. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 12 вер. В Ізюмі збивають мозаїку, яка вціліла після обстрілу й російської окупації у 2022 році. – Головань Д.](#)

Нацменшини. Закордонні українці

[Укрінформ. – 2025. – 12 вер. МІОК започаткував почесну відзнаку «Золоте древо українства». – Інф.](#)

Міжнародне співробітництво

[Інтерфакс-Україна. – 2025. – 13 вер. МЗС України обговорило розвиток Українського інституту з Наглядовою радою та з його керівництвом. – Інф.](#)

[Укрінформ. – 2025. – 13 вер. У Канаді з'явилася восьма Українська книжкова полицка. – Інф.](#)

[Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 13 вер. Протестувальники зібралися біля Королівського оперного театру під час виступу Анни Нетребко. – Наріжна В.; NV. – 2025. – 12 вер. «Ганьба Королівській опері». У Лондоні люди протестували проти виступу Анни Нетребко. – Інф.; Укрінформ. – 2025. – 13 вер. Українці у Лондоні протестували проти виступу Нетребко в Королівській опері. – Інф.](#)

Загальні питання

Укрінформ. – 2025. – 12 вер. В Україні за час повномасштабної війни загинули 335 митців та медівників. – Інф.

В Україні внаслідок повномасштабного вторгнення РФ загинули 224 митці і 111 українських та іноземних медівників, повідомляє Міністерство культури та стратегічних комунікацій. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4035915-v-ukraini-za-cas-povnomasstabnoi-vijni-zaginuli-335-mitciv-ta-medijnikiv.html>

Інтерфакс-Україна. – 2025. – 12 вер. Гуманітарний комітет Ради підтримав правку про фінансування Держкіно не менше ніж 0,2% видатків держбюджету за попередній рік. – Інф.

Комітет з питань гуманітарної та інформаційної політики Верховної Ради України рекомендував ухвалити у другому читанні та в цілому проєкт закону №6194 «Про внесення змін до деяких законів України щодо державної підтримки кінематографії в Україні». «Важливою правкою, яку підтримав Комітет, є забезпечення стабільного фінансування Держкіно України у розмірі не менше ніж 0,2% видатків загального фонду державного бюджету України за попередній рік», – йдеться в повідомленні комітету. Серед ключових положень законопроекта: документ уперше визнає кінофестивалі та кінопремії суб'єктами кінематографії; вводиться нове поняття «популяризатори фільмів»; пропонує гнучку систему фінансування на різних етапах виробництва фільму і вводить додаткові форми підтримки: девелопмент, поворотна підтримка, «нацрібейти» (безповоротна підтримка у розмірі 30% від касових зборів в Україні); удосконалює систему кешрібейтів; мінімізує паперовий документообіг; передбачає фінансування студентських дипломних робіт; передбачає прозорий відбір членів Ради та персональну відповідальність за ухвалені рішення. Також осучаснюється термінологія законодавства: вводяться поняття «соціальний фільм», «кінофестиваль», «популяризація кінематографії», «скрипт-докторинг», «національна кінематографічна спадщина», уточнюється визначення «Державний фонд фільмів України». Докладно:

<https://interfax.com.ua/news/general/1104257.html>

Україна молода. – 2025. – 13 вер. Десятки діячів українського кіно Зеленський відзначив держнагородами. – Здоровило Т.; Укрінформ. – 2025. – 13 вер. Зеленський відзначив держнагородами 37 діячів українського кіно, шістьох із них – посмертно. – Інф.; Інтерфакс-Україна. – 2025. – 13 вер. Шістьох кіномитців нагороджено орденом «За заслуги» III ступеня (посмертно). – Інф.

З нагоди Дня українського кіно Президент Володимир Зеленський відзначив державними нагородами 37 діячів вітчизняного кінематографу, театру й телебачення, шістьох із них – посмертно. Про це сказано в Указі №680/2025, оприлюдненому 13 вересня на сайті глави держави. Згідно з документом, нагороди призначено за вагомий особистий внесок у розвиток української кінематографії, заслуги в захисті державного суверенітету й

територіальної цілісності України, а також за багаторічну сумлінну працю. Дев'ятнадцять митців отримали ордени княгині Ольги та «За заслуги». Посмертно орденом «За заслуги» III ступеня нагороджено режисера та продюсера Віталія Кокошка, актора і телеведучого Максима Неліпу, кінопродюсера Станіслава Притулу, акторів Олексія Самойленка, Юрія Феліпенка, Євгена Шумілова. Вісімнадцяти представникам кінематографії Президент присвоїв звання «народного артиста», «заслуженого артиста», «заслуженого діяча мистецтв» та «заслуженого працівника культури». Докладно:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/191228/>

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4036154-zelenskij-vidznaciv-derznagorodami-37-diaciv-ukrainskogo-kino-sistoh-iz-nih-posmertno.html>

<https://interfax.com.ua/news/general/1104397.html>

Інтерфакс-Україна. – 2025. – 13 вер. Президент надав ДП «Національний центр Олександра Довженка» статус національного. – Інф.; Укрінформ. – 2025. – 13 вер. Президент надав Довженко-Центру статус національного. – Інф.; Газета по-українськи. – 2025. – 13 вер. Довженко-Центр отримав статус національного. – Інф.

Президент Володимир Зеленський офіційно надав державному підприємству «Національний центр Олександра Довженка» статус національного. Відповідний Указ №677/2025 опубліковано на сайті глави держави. У документі зазначено, що статус національного присвоєно з урахуванням вагомих здобутків Довженко-центру у збереженні, популяризації, дослідженні та поширенні національної кінематографічної спадщини в Україні та за кордоном. Докладно:

<https://interfax.com.ua/news/general/1104402.html>

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4036140-prezident-nadav-dovzenkocentru-status-nacionalnogo.html>

https://gazeta.ua/articles/culture/_dovzhenkocentr-otrimav-status-nacionalnogo/1229927

Вшанування пам'яті

Укрінформ. – 2025. – 13 вер. В Україні планують створити окремий меморіал для невідомих військових. – Інф.

В Україні передбачено спеціальні сектори для поховання невідомих військовослужбовців на Національному меморіальному військовому кладовищі. Також планується створення окремого меморіалу для вшанування пам'яті захисників і захисниць, чий особи поки що не встановлені. Про це в телеєфірі заявила міністерка у справах ветеранів Наталія Калмикова. «... У найближчі тижні плануємо оголосити архітектурний конкурс, щоб українські митці могли запропонувати варіанти увіковічнення пам'яті про тих, хто загинув, і чий імена досі не ідентифіковані», – сказала Наталія Калмикова. Щодо звернень від родичів міністерка зазначила, що прийом заяв лише розпочинається. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4036165-v-ukraini-planuut-stvoriti-okremij-memorial-dla-nevidomih-vijskovih.html>

Укрінформ. – 2025. – 13 вер. У Мінветеранів роз’яснили, як працюватиме протокол поховання на Національному військовому кладовищі. – Інф.

Міністерка у справах ветеранів Наталія Калмикова роз’яснила, як працюватиме протокол поховання, хто має право бути похованим на Національному військовому меморіальному кладовищі та куди звертатися родичам загиблих українських захисників і захисниць. Про це вона заявила в телеефірі. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4036163-u-minveteraniv-rozasnili-ak-pracuvatime-protokol-pohovanna-na-nacionalnomu-vijskovomu-kladovisu.html>

Театр

Вечірній Київ. – 2025. – 13 вер. Національна опера України отримала сучасне сценічне обладнання завдяки підтримці Японії. – Асадчева Т.

11 вересня в Києві відбулася урочиста церемонія передачі Національному академічному театру опери та балету України ім. Тараса Шевченка пульта керування сценічним освітленням. Обладнання вартістю 88 тис. дол. надане в межах грантової програми «КУСАНОНЕ» Уряду Японії, яка спрямована на підтримку культурних, освітніх та спортивних проєктів у країнах, що розвиваються. Як повідомили під час брифінгу у театрі, цей проєкт модернізації став четвертим у серії культурних ініціатив, реалізованих Японією в Україні. Надзвичайний і Повноважний Посол Японії в Україні Масаші Накагоме підкреслив, що надання техніки для Національної опери є яскравим прикладом відданості Японії у підтримці української культури. Генеральний директор і художній керівник театру Петро Чуприна зазначив, що така увага до українського мистецтва є вагомим внеском у його розвиток, а нове обладнання відкриває можливості для створення найвибагливіших візуальних постановок, які відповідають світовим стандартам. Також в. о. міністра культури та стратегічних комунікацій Тетяна Бережна відзначила стратегічну співпрацю України та Японії у сфері культури, зокрема спільні зусилля зі збереження української культурної спадщини та проведення культурних заходів, які зміцнюють міжнародний діалог. Тетяна Бережна подякувала японським партнерам за сприяння у проведенні культурних заходів і наголосила на важливості мультиплікації цього досвіду. Окремо вона відзначила, що Японія разом з ЮНЕСКО допомагають зберігати українську культурну спадщину. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/117296/>

Вечірній Київ. – 2025. – 13 вер. У київському театрі «Колесо» представляють проєкт за участі шведського музиканта Еліаса Файнгерша. – Катаєва М.

Teater KEF (м. Мальме, Швеція) та Київський академічний театр «Колесо» зробили спільну виставу «SKAPELSE» / «Створення», яку навесні цього року з успіхом зіграли чотири рази у Швеції, в містах Лунд та Мальме. Вже 13–14, 16 вересня вперше на сцені театру «Колесо» постановку побачать кияни. Це історія кохання, де двоє людей зустрічаються і створюють власний всесвіт...», – розповіла директорка – художня керівниця Київського академічного театру «Колесо», народна артистка України Ірина Кліщевська. Вона зазначила, що шведський тромбоніст, композитор, актор і режисер Еліас Файнгерш розробив форму перформансу, яка поєднує тромбон, електронну музику, лупінг, гумор та сторітелінг. У виставі бере участь актриса і лялькарка – заслужена артистка України Марія Грунічева. Над створенням спільного проєкту також працювали Олег Пустовіт (дизайн освітлення та реквізит) з театру «Колесо» та шведська драматургиня і сценаристка Керен Клімовські (Teater KEF). Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/117320/>

Укрінформ. – 2025. – 14 вер. У Національному театрі Лесі Українки відбулася прем'єра вистави «Дім» Андрія Жолдака. – Інф.; Українська літературна газета. – 2025. – 14 вер. Скандальний геній чи провокатор? Жолдак підірвав Україну гучним поверненням після 20-річної паузи. – Інф.

У Національному академічному драматичному театрі ім. Лесі Українки відбулася прем'єра вистави режисера Андрія Жолдака «Дім» за п'єсою, яку він написав сам. Вистава стала першою постановкою, яку режисер здійснив в Україні після 20-річної перерви. Андрій Жолдак виступив автором концепції вистави, сценарію, концепції світла, звуку та музики. Сценографія, візуальний дизайн – Данило Жолдак. Концепція костюмів – Сімон Мачабелі. Продюсер проєкту – Олег Кохан. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4036230-u-nacionalnomu-teatri-lesi-ukrainki-vidbulasa-premera-vistavi-dim-andria-zoldaka.html>

<https://litgazeta.com.ua/news/skandalnyj-henij-chy-provokator-zholdak-pidirvav-ukrainu-huchnym-povernenniam-pislia-20-richnoi-pauzy/>

Музика

Український тиждень. – 2025. – 12 вер. Російська музика в Україні: гроші ворогу чи мистецтво поза політикою. – Нестелєєв М.

«Нещодавно стало відомо, що українські діти віддають перевагу російському мультсеріалу «Маша та Ведмідь», який приносить мільйони доларів в бюджет РФ, втім, в цьому здебільшого звинувачували їхніх батьків. Однак чимало дорослих українців досі щиро вірять, що мистецтво – поза політикою, і продовжують дивитися російські телесеріали та слухати їхню музику. Майже два роки тому «Тиждень» уже аналізував, що і на яких платформах слухають українці. Що ж змінилося відтоді? ... Так, на YouTube

Music станом на 12 вересня у першій двадцятці лише дві пісні українськомовні: MONATIK «Кожний раз (Repaired)» – 2 місце, Pianoboy (feat. Alina Pash) «Перша Леді» (18 місце). Втім, є російськомовні пісні NeAngely «ЗАРЯЖАЕТСЯ» (9 місце) і Бумбокс «ДШ» (16 місце). І аж 13 треків російських виконавців. Нагадаю, що два роки тому у першій двадцятці всі пісні були українськомовні... На Spotify список 20 найпопулярніших треків строкатіший: 9 пісень від виконавців з РФ і стільки ж з України. Цікаво, що немає тих музикантів, які є на YouTube Music, що вочевидь свідчить про те, що ці платформи охоплюють різні аудиторії. Раніше зазначалося, що YouTube віддають перевагу більш молоді слухачі, зважаючи насамперед на те, що користування ним безкоштовне. І два роки тому у першій десятці більшість пісень були не українські... На Apple Music у двадцятці є лише один казахський (V \$ X V PRiNCE & Bollo на 7 місці) і два російських виконавці (Endspiel на 9 місці та Icegergert на 15 місці), а українських пісень загалом 12 (серед них по дві від Drevo і Jerry Heil). Два роки тому була схожа ситуація... На Deezer українські виконавці ті самі, що і на Apple Music, але росіян і казахів у першій двадцятці немає взагалі. Тоді як у 20-ці популярних пісень на Shazam Україна 6 російських треків... Ресурс UA War Infographics на ширшому матеріалі подає більш оптимістичну картину того, що українці слухали в серпні 2025-го на стримінгових сервісах за мовою та країною походження виконавців, показуючи, що частка українськомовної музики на всіх платформах доволі велика (від 50% до 68%). Усе це свідчить про нашу хвилеподібну цікавість до російської музики: на початку війни було більше людей, які погоджувалися зовсім від неї відмовитися, а зараз таких стало вже менше. Ще й молодь часто слухає музику РФ, керуючись протестними настроями... І найважливіший висновок з цього полягає у тому, що, як виявляється, найуспішнішою операцією всіх російських спецслужб за багато років була та, яка дозволила переконати значну кількість людей, що мистецтво – поза політикою...». Докладно:

<https://tyzhden.ua/rosijska-muzyka-v-ukraini-hroshi-vorohu-chy-mystetstvo-poza-politykoju/>

Укрінформ. – 2025. – 15 вер. У Харкові відбувся концерт «Скрипка миру». – Інф.

У Харківському національному університеті мистецтв ім. Івана Котляревського відбувся концерт «Скрипка миру», на якому містянам презентували інструмент, подарований вишу майстром Альфредом Біннером за сприяння німецьких громадських діячів. За інформацією ректорки університету Наталії Говорухіної, скрипку передали українському захисникові, який тривалий час перебував у Німеччині на лікуванні та привіз інструмент до Харкова. «Ініціатором передачі цієї скрипки був Петер Стегер, який раніше працював у мерії міста Ерлангена, громадський діяч, який підтримує зв'язки з Україною», – зауважила вона. Під час концерту подарована скрипка звучала з електричним органом, соло та з роялем. Грали: заслужений діяч мистецтв України, викладач університету, скрипаль Ігор Чернявський та заслужений

артист України, органіст, піаніст Харківської обласної філармонії Станіслав Калінін. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4036492-u-harkovi-vidbuvsja-koncert-skripka-miru.html>

Україна молода. – 2025. – 14 вер. Червона Рута – 2025 відбудеться у Львові в партнерстві з Рухом опору ССО. – Здоровило Т.; Укрінформ. – 2025. – 14 вер. Фестиваль «Червона Рута – 2025» пройде у партнерстві з Рухом опору Сил спецоперацій ЗСУ. – Інф.

У Львові відбудеться XVII Всеукраїнський фестиваль сучасної пісні та популярної музики «Червона рута» у партнерстві з Рухом опору ССО ЗСУ. Гасло фестивалю, що проходитиме 17–21 вересня – «Червона рута лунає – опір триває!». Протягом п'яти днів на головній сцені («Концерт арена «Малевич») виступлять понад 400 молодих гуртів і виконавців у шести номінаціях – від етнічних співів і року до експериментальної та сучасної електронної музики. На центральних вулицях Львова працюватиме мандрівна сцена за участю представників «Культурного десанту» та інших артистів, що підтримували Рух опору ССО ЗСУ. Окрім концертів, фестиваль включатиме панельні дискусії та лекції з дипломатами, військовими, діячами культури, представниками бізнесу та громадського сектору про патріотичне виховання молоді, культурну дипломатію, ветеранську політику. ССО планують провести закриті зустрічі з львівською молоддю: перегляд фільму «Люди кольору свободи» від Центру національного спротиву, презентації муралів переможців конкурсу «Стінописи опору» та історичні лекції. Докладно:

<https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/191237/>

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4036344-festival-cervona-ruta2025-projde-u-partnerstvi-z-ruhom-oporu-sil-specoperacij-zsu.html>

Укрінформ. – 2025. – 14 вер. У Чернівцях концертом відзначили 55-річчя пісні «Червона рута». – Інф.

На Театральній площі Чернівців відбувся концерт з нагоди 55-річчя від дня першого виконання пісень Володимира Івасюка «Червона рута» та «Водограй». За інформацією ЗМІ, на площі реконструювали події 13 вересня 1970 року та показали сотням глядачів, як все відбувалося за кулісами. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4036243-u-cernivcah-koncertom-vidznacili-55ricca-pisni-cervona-ruta.html>

Вечірній Київ. – 2025. – 14 вер. У столиці зняли концерт-містерію «Територія Різдва. Дух Нескорених». – Катаєва М.

«Територія Різдва. Дух Нескорених» – авторський проєкт Анжеліки Рудницької. Нині проєкт перетворився на масштабне дійство-містерію, до якого команда залучила нових учасників, записали нові колядки та щедрівки. На концерті поруч із українськими артистами заспівали ті, хто сьогодні боронить країну на фронті, парамедики, ветерани. На майданчику кіностудії Довженка,

де проходили зйомки, зустрілися Руслана, Олег «Фагот» Михайлюта, Марія Бурмака, Павло Зібров, Влад Дарвін, Наталія Сумська, Євген Нищук та ін. До них приєдналися голоси українських військових і ветеранів. Проект створено за підтримки Українського культурного фонду та Фонду «МХП – Громаді». Прем'єра мистецького проекту відбудеться 24 грудня на YouTube-каналі Анжеліки Рудницької. Крім того, обмеженим друком вийде вінілова платівка «Територія Різдва. Дух Нескорених» із записом 14 треків. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/117357/>

Інтерфакс-Україна. – 2025. – 12 вер. Фінал нацвідбору «Дитячого Євробачення – 2025» відбудеться 12 жовтня. – Інф.; Укрінформ. – 2025. – 12 вер. В Україні оголосили дату Нацвідбору на «Дитяче Євробачення 2025». – Інф.

Фінал національного відбору на міжнародний пісенний конкурс «Дитяче Євробачення – 2025» в Україні відбудеться 12 жовтня у форматі телевізійного концерту. Трансляцію фіналу Нацвідбору забезпечить Суспільне мовлення. Фінал «Дитячого Євробачення 2025» відбудеться 13 грудня у грузинській столиці Тбілісі. Докладно:

<https://interfax.com.ua/news/general/1104092.html>

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4035771-v-ukraini-ogolosili-datu-nacvidboru-na-ditace-evrobacenna-2025.html>

Візуальні мистецтва

Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 12 вер. «Віднайдене у втратах»: у Києві презентували артпроект про війну очима жінок. – Резніченко В.

У Києві в «Українському Домі» презентували виставку «Віднайдене у втратах», що об'єднала роботи 22-х українських мисткинь. Подія відбулася в межах резиденції Ініціативи Мартіна Рота (MRI) й триватиме з 12 по 28 вересня. Проект присвячений пошуку спільної художньої мови, яка фіксує жіночий досвід під час війни. Роботи учасниць демонструють побут у воєнних умовах, життя вимушених переселенок, питання ідентичності та переживання травм. До резиденції долучилися мисткині з Києва, Харкова, Львова, Івано-Франківська, Миколаєва, Запоріжжя та Хмельницького. Серед них є внутрішньо переміщені особи з Луганської, Донецької й Херсонської областей. Більшість продовжує працювати в Україні у сферах сучасного мистецтва, театру, кіно та літератури. Підсумком спільної роботи стала двомовна збірка «Віднайдене у втратах» / «Meaning after Loss», яку також презентували на відкритті. Виставка структурована у чотири тематичні блоки: «Територія і уява», «Ідентичність, травма», «Утопії і метафори» та «Досвіди і спільноти». На відкритті відбулася презентація збірки та перформативне читання «Казки про безсенсовність для дорослих» Юлії Ліннік у форматі екскурсії. Організатори виставки – «Український Дім» та MRI. Над проектом працювали координаторки Марина Мариніченко й Марія Борисова, кураторка Оксана Брюховецька та дизайнерка Даша Подольцева. Докладно:

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/vidnajdene-u-vtratakh-u-kijevi-prezentuvali-artprojekt-pro-vijnu-ochima-zhinok.html>

Вечірній Київ. – 2025. – 12 вер. «ВІДДЗЕРКАЛЕННЯ» Романа Романишина: виставка про мистецтво як простір пам'яті, тіла і часу. – Асадчева Т.

У Центрі сучасного мистецтва «Білий Світ» у Києві триває персональна виставка львівського графіка, живописця і скульптора Романа Романишина «ВІДДЗЕРКАЛЕННЯ». Створена в часі війни, серія поєднує офорт, живопис, скульптуру та левкас. Експозицію складають тематичні блоки «Червоно-чорна каліграфія війни», «Покинуті міста», «Круговерть», «Парк розваг» та «Важливі речі». Виставка триватиме до 28 вересня. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/117299/>

Вечірній Київ. – 2025. – 12 вер. Мозаїки Лівобережного Києва: мистецтво, яке варто побачити. – Асадчева Т.

«Вечірній Київ» прогулявся лівобережжям української столиці, щоб помилюватися найвідомішими витворами монументально-декоративного мистецтва. У розлогій статті – про знакову роботу художника-монументаліста Григорія Довженка, створену у 1970-му році – мозаїчне панно «Кий, Щек, Хорив і сестра їх Либідь» на фасаді Лялькового театру на вул. Миropільській; мозаїчний триптих Миколи Стороженка «Охорона природи» (1975 р.) на фасаді будівлі колишньої бібліотеки на вул. Андрія Малишка, неподалік станції метро «Дарниця»; промовисту мозаїку Миколи Стороженка «Слава праці» (1975) на будівлі громадського призначення на вул. Андрія Малишка, 15/1; панно «Україна молода» (1967) авторства художника Федора Тетяничча на фасаді колишнього будинку побуту на Дарницькому бульварі, 23; рельєфна робота Володимира Бовкуна, створена у 1980 році, на фасаді Інституту гігієни та медичної екології; робота художниці-монументалістки Олени Владимирової, створена у 1987–1988 роках, «Збережемо нашу землю» на фасаді дитячої поліклініки №5 у житловому масиві Троєщина. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/117254/>

Укрінформ. – 2025. – 12 вер. У Житомирі відкрили мистецький проєкт «Вежа: кроки пам'яті», присвячений Маріуполю. – Інф.

У Житомирі в муніципальному артпросторі «Вежа» відкрився мистецький проєкт «Вежа: кроки пам'яті», що об'єднує кілька виставок та присвячений тимчасово окупованому Маріуполю. Про це розповіла координаторка культурних проєктів команди «Місто Марії» Алевтина Швецова. На першому поверсі представлено проєкт «М 86». Там розміщено символічний літопис міста під час його 86-денної оборони. На другому поверсі експонують проєкт «Написано війною», створений у співпраці з Центральною бібліотекою міста Маріуполь, яка продовжує функціонувати в Дніпрі. Там є книги, які фіксують події російсько-української війни, що триває з 2014 року. На третьому поверсі можна ознайомитися з рефлексією мисткині Неллі

Мінасової «Об берег», що представлена через призму знакової для Маріуполя споруди – тетраподу. На кожному поверсі розміщено нагадування про полонених Маріупольського гарнізону. Організатори також запланували покази фільмів про Маріуполь. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4035923-u-zitomiri-vidkrili-misteckij-proekt-veza-kroki-pamati-prisvacenij-mariupolu.html>

Укрінформ. – 2025. – 13 вер. У Раді Європи проходить виставка «Втрачене дитинство». – Інф.

У штаб-квартирі Раді Європи у Страсбурзі проходить виставка «Вкрадене дитинство», на якій представлено фотографії повернутих з депортації українських дітей. Захід організували постійні представництва України та Нідерландів при РЄ. Експозиція складається з робіт фотографа Романа Пашковського й малюнків та історій самих дітей. На відкритті заступник генерального секретаря РЄ Бйорн Берге запевнив, Рада Європи зберігатиме непохитну підтримку України, зокрема в цьому питанні, через конкретні ініціативи. Виставка в Раді Європи триватиме до 19 вересня. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4036133-u-radi-evropi-prohodit-vistavka-vtracene-ditinstvo.html>

Укрінформ. – 2025. – 14 вер. У Києві відбудеться дискусія про воєнну фотографію та її силу впливати на сприйняття війни. – Інф.

У Довженко-Центрі в Києві 18 вересня відбудеться дискусія «Війна крізь об'єктив». Подія є частиною публічної програми виставки світлин «State of Will» / «Стан волі» – візуальної рефлексії на тему війни, витримки та людяності. У дискусії візьмуть участь: нідерландський фотограф-документаліст Едді ван Вессел, фото якого представлено на виставці; український фотограф-документаліст Олександр Гяделов; німецька фотожурналістка, членкиня фотоагенції «Ostkreuz» Йоганна-Марія Фріц. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4036473-u-kievi-vidbudetsa-diskusija-pro-voennu-fotografiu-ta-ii-silu-vplivati-na-sprijnatta-vijni.html>

Кіномистецтво. Кінопрокат

Укрінформ. – 2025. – 13 вер. Премія Довженка 2025 року присуджена творчому колективу фільму «Медовий місяць». – Інф.; Інтерфакс-Україна. – 2025. – 13 вер. Держпремією ім. Довженка нагороджений творчий колектив за створення фільму «Медовий місяць». – Інф.

Державну премію України ім. Олександра Довженка 2025 року присуджено творчому колективу фільму «Медовий місяць» – режисерці та сценаристці Жанні Озірній, актору Роману Луцькому та акторці Ірині Нірші. Відповідний Указ №678/2025 від 12 вересня підписав Президент України Володимир Зеленський. Згідно з документом, розмір премії Довженка на 2025 рік становить 200 тис. грн. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4036147-premia-dovzenka-2025-roku-prisudzena-tvorcomu-kolektivu-filmu-medovij-misac.html>
<https://interfax.com.ua/news/general/1104404.html>

Інтерфакс-Україна. – 2025. – 14 вер. Фільм «Будинок «Слово». Нескінчений роман» Томенка став переможцем кінопремії «Золота Дзига». – Інф.; Укрінформ. – 2025. – 13 вер. Національна кінопремія «Золота Дзига» оголосила переможців. – Інф.; NV. – 2025. – 14 вер. Найкращі українські фільми та актори. Оголошено переможців кінопремії Золота Дзига 2025. – Інф.; Village Україна. – 2025. – 14 вер. Українська кіноакадемія оголосила переможців «Золотої Дзиги – 2025». Серед них актор Костянтин Темляк. – Гуржий В.

Оголошено переможців IX Національної кінопремії «Золота Дзига» – найкращою стрічкою визнали «Будинок «Слово». Нескінчений роман» режисера Тараса Томенка, яка також стала лідером за кількістю номінацій. Переможцями в окремих номінаціях стали: «Найкраща режисерська робота» – Тарас Томенко за фільм «Будинок «Слово». Нескінчений роман»; «Найкраща чоловіча роль» – Костянтин Темляк за фільм «БожеВільні»; «Найкраща жіноча роль» – Карина Химчук за фільм «Ти мене любиш?»; «Найкраща чоловіча роль другого плану» – Василь Кухарський за роль у фільмі «Редакція» (посмертно); «Найкраща жіноча роль другого плану» – Ніна Набока за роль у фільму «Будинок «Слово». Нескінчений роман»; «Найкращий серіал» – «Номо amans» продюсерок Еліни Високовської і Анісії Лідаговської, режисер Саша Лідаговський. У номінації «Найкращий документальний фільм» перемогла «Порцелянова війна» режисера Слави Леонтьєва. Премію «Відкриття року» здобула режисерка Марія Стоянова за фільм «Фрагменти льоду». Премію за внесок у розвиток українського кінематографа отримав продюсер, засновник та генеральний директор компанії «Вавілон», ініціатор проєкту «Дивись українське» Андрій Різоль. Докладно про інших нагороджених:

<https://interfax.com.ua/news/general/1104551.html>
<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4036245-nacionalna-kinopremia-zolota-dziga-ogolosila-peremozciv.html>
<https://nv.ua/ukr/kultura/zolota-dziga-2025-peremozhci-ogolosheno-naykrashchi-ukrajinski-filmi-ta-nazvano-imena-naykrashchih-aktoriv-50544784.html>
<https://www.village.com.ua/village/culture/culture-news/366617-ukrayinska-kinoakademiya-ogolosila-peremozhitsiv-laquo-zolotoyi-dzigi-2025-raquo-sered-nih-aktor-kostyantyn-temlyak>

NV. – 2025. – 14 вер. Актор Костянтин Темляк, якого звинуватили у домашньому насильстві, став лауреатом Золотої Дзиги – Олесь Жураківська обурилася. – Інф.

Актора Костянтина Темляка, якого було звинувачено у фізичному та психологічному насильстві, нагородили Національною кінопремією «Золота Дзига» 2025. Він здобув перемогу у номінації «Найкраща чоловіча роль». У заяві Кіноакадемії зазначено, що «нагорода актора має інше сприйняття та контекст на тлі скандалу зі звинуваченнями». «... Нагорода сьогодні – це

визнання конкретної роботи, а не виправдання особистості. Крім того, Українська Кіноакадемія висловила готовність підтримати процес публічної дискусії задля захисту постраждалих і вироблення стандартів реагування на такі випадки в індустрії», – ідеться у заяві. Костянтин Темляк, який служить у ЗСУ, не був присутній на церемонії нагородження у Києві. Нагороду отримав режисер фільму «БожеВільні» Денис Тарасов. Акторка Олеся Жураківська, яка очолює Театр драми та комедії на лівому березі та є членкинею Української Кіноакадемії, першою засудила рішення Кіноакадемії присвоїти «Золоту Дзигу» Костянтину Темляку. Акторку підтримала журналістка Аліна Доротюк. Докладно:

<https://nv.ua/ukr/life/znamenitosti/temlyak-otrimav-zolotu-dzigu-popri-zvinuvachennya-u-nasilstvi-olesya-zhurakivska-vidreaguvala-50544819.html>

Укрінформ. – 2025. – 15 вер. Актор Темляк відмовився від премії «Золота Дзига». – Інф.; NV. – 2025. – 14 вер. «Добровільно». Костянтин Темляк після публічного осуду відмовився від кінопремії Золота Дзига. – Інф.; Village Україна. – 2025. – 14 вер. Актор Костянтин Темляк відмовився від «Золотої Дзиги». – Інф.

Актор Костянтин Темляк відмовився від кінопремії «Золота Дзига» у номінації «Найкраща чоловіча роль» за фільм «БожеВільні». Про це йдеться на сторінці історичної драми-трилера «БожеВільні» у Фейсбуці. Актор пояснив, що зараз навколо його імені «існує ситуація, що вимагає вирішення в особистому та юридичному порядку». Тому він вважає «некоректним у цей час залишати за собою нагороду, яка є символом і атрибутом публічного життя». «Відмова від премії для мене є проявом поваги до кінематографічної спільноти, глядачів і самої відзнаки», – додав актор. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4036547-aktor-temlak-vidmovivsa-vid-premii-zolota-dziga.html>

<https://nv.ua/ukr/kultura/kostyantyn-temlyak-vidmovivsyia-vid-kinonagorodi-zolota-dziga-pislya-publichnogo-skandalu-50544896.html>

<https://www.village.com.ua/village/culture/culture-news/366631-aktor-kostyantyn-temlyak-vidmovivsyia-vid-laquo-zolotoyi-nbsp-dzigi-raquo>

Village Україна. – 2025. – 15 вер. Фільм Валентина Васяновича «За Перемогу!» переміг на кінофестивалі у Торонто. – Гуржий В.; NV. – 2025. – 14 вер. Український фільм «За Перемогу!» виграв у конкурсній програмі 50-го міжнародного кінофестивалю в Торонто. – Інф.

Фільм «За Перемогу!» режисера Валентина Васяновича переміг у конкурсній програмі Platform 50-го Міжнародного кінофестивалю в Торонто. Він став першим українським фільмом у програмі Platform за весь час її існування. Над стрічкою працювали «Arsenal Films» разом із українською продюсерською командою «ForeFilms», а також литовським копродюсером «M-Films». У 2024-му фільм отримав 70 тис. євро підтримки від фонду Eurimages. Докладно:

<https://www.village.com.ua/village/culture/culture-news/366633-film-nbsp-valentina-vasyanovicha-nbsp-laquo-za-peremogu-raquo-peremig-na-kinofestivali-u-toronto>

<https://nv.ua/ukr/kultura/za-peremogu-pershiy-ukrajinskiy-film-u-programi-platform-kinofestivalyu-v-toronto-zdobuv-peremogu-50544912.html>

Вечірній Київ. – 2025. – 14 вер. «Київський торт» та спогади папуги: у столиці нагородили переможців фестивалю KISFF. – Катаєва М.

На церемонії закриття 14-го Київського міжнародного фестивалю короткометражних фільмів (KISFF) назвали найкращі фільми цьогорічної програми, які обрали журі міжнародного та національного конкурсів, Спілка кінокритиків України та глядачі. Журі Спілки кінокритиків України, до якої увійшли кіножурналістка Олена Коркодим та кінокритики Олександр Гусєв і Валерій Мирний, визначили своїх фаворитів. Найкращим фільмом міжнародного конкурсу став «Схожість» Адаса Бурксайтіса. Найкращим фільмом українського конкурсу – стрічка «Ти мене чуєш?» режисерки Анастасії Науменко. А спеціальну відзнаку українського конкурсу дали фільму «Життя починається» Олексія Тараненко. Міжнародний конкурс оцінювало журі у складі кінопродюсерки Світлани Зінов'євої, румунського режисера Богдана Мурешану та кінокритикині та дослідниці Довженко-Центр Альони Пензій. Спеціальні відзнаки отримали стрічки «Алі» режисера Аднан Аль Раджів та «Лють» режисерів Франа Морено Бланко та Санті Пухоль Алат. Гран-прі міжнародного конкурсу дали фільму «Кокі, чао!» режисера Квентона Міллера. Членами журі національного конкурсу стали голова Short Film Corner Каннського фестивалю Флоріана Фернандеса, українська режисерка та сценаристка Аделіни Борець та латвійський програмер та кінокритик Жулієнса Нухумса Кулібалі. Спеціальною відзнакою національного конкурсу нагородили фільм «Прелюдія» режисерки Аліни Панасенко. Гран-прі національного конкурсу отримав анімаційний фільм «Київський торт» режисера Микити Лиськова. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/117355/>

Вечірній Київ. – 2025. – 12 вер. Фільми, які надають силу: у Києві стартує VI Міжнародний кінофестиваль «Svitlo». – Скотнікова О.

Міжнародний кінофестиваль «Svitlo» пройде з 14 по 16 вересня в столиці, в Українському Домі. У 2013 році його започаткувала Спілка християнських письменників України. Нинішній фестиваль вже шостий. Підтримка саме українських авторів, українського кіно – головна мета фестивалю. У Київінформ пресцентрі відбулася пресконференція, де його організатори зазначили, що роботи з РФ та тих країн, що підтримують країну-агресорку, не приймалися. Натомість кожна стрічка, яку обрали до показу – про те, що зцілює людей. Директорка кінофестивалю Світлана Тимошенко розповіла детально про стрічки, які будуть відкривати та закривати фестиваль. Короткометражні фільми, анімація і нова номінація – соціальний ролик – те, що представлять на фестивалі. Глядачі й журі оцінюватимуть стрічки у семи

номінаціях. Статуетками відзначають найкращі роботи. Програму цього року розділили на національну та міжнародну. Найкращі роботи з національної частини – отримують і грошову винагороду. Серед 30-ти стрічок різних жанрів глядачі зможуть обрати переможця в номінації «Приз глядацьких симпатій». Голосування відбуватиметься офф-лайн в Українському домі за к'юар-кодами. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/117165/>

Укрінформ. – 2025. – 13 вер. У Києві відбувся другий фестиваль дебютного кіно. – Інф.

В Українському Домі в Києві вдруге відбувся День дебютного кіно з Українською Кіношколою. Це конкурсна кіноподія, яку організовують для підтримки українських кінематографістів-початківців. Усього було подано 55 фільмів, з яких журі відібрали сім найкращих. У День українського кіно їх показали на великому екрані: «Амадея» (реж. Алла Ульянова); «Захоплений дім» (реж. Анна Гончарова); «Моя сім'я та інші звірі» (реж. Володимир Бакум); «Петля» (реж. Ніко Мара); «Свята Софія» (реж. Марія Хомутіна); «Солдатик» (реж. Данил Дедков); «Чоп Чоп!» (реж. Євген Кошин). Захід відбувся у межах проєкту «Кінопростір» – спільної програми Національного центру «Український Дім» та Української Кіношколи. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4036188-u-kievi-vidbuvsya-drugij-festival-debutnogo-kino.html>

Укрінформ. – 2025. – 14 вер. У Києві пройдуть Дні естонського кіно в Україні. – Інф.

З 19 по 21 вересня в Києві пройде кінофестиваль «Дні естонського кіно в Україні». Під час відкриття буде продемонстровано фільм «Nimed marmortahvli» / «Імена на мармуровій дошці» видатного естонського режисера Ельмо Нюганен, який представить стрічку особисто. Цей фестиваль відбувається вперше і був підтриманий Міністерством культури Естонії та Посольством Естонії в Україні. Організатори впевнені, що проєкт посилить культурні зв'язки між Україною та Естонією та сприятиме тіснішій співпраці у кінематографічній сфері. Ініціативою для створення фестивалю став «Український кіноклуб в Естонії», заснований у 2023 році. За два роки існування кіноклубу відбулися покази понад 30 українських фільмів у Таллінні та інших містах Естонії. Торік у рамках клубу реалізували проєкт «Зустрічі з культовим естонським кінематографом», під час якого сім естонських фільмів з українськими субтитрами було презентовано в Таллінні, знайомлячи українців із культурою, етносом та історією Естонії. Для показу в Києві в рамках «Днів естонського кіно» підготували п'ять кінострічок різних часів, що представляють естонський кінематограф: «Nimed marmortahvlil»; «1944»; «Savvusanna sõsarad» / «Лазневе сестринство»; «November» / «Листопад»; «Elavad pildid» / «Живі картинки». Покази відбудуться у кінотеатрі «Жовтень». Під час фестивалю можна буде поспілкуватися з режисерами Ельмо Нюганеном та Харди Вольмером. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4036335-u-kievi-projdu-t-dni-estonskogo-kino-v-ukraini.html>

Укрінформ. – 2025. – 13 вер. У Києві відбувся спецпоказ документального фільму «Куба і Аляска». – Інф.

У Національному центрі Олександра Довженка відбувся спеціальний показ документального фільму режисера Єгора Трояновського «Куба і Аляска». Подію відвідали представники дипломатичних установ іноземних держав та міжнародних організацій. Гості мали нагоду поспілкуватися з однією з героїнь стрічки – парамедикинею Юлією Сидоровою з позивним «Куба». В. о. міністра культури та стратегічних комунікацій Тетяна Бережна у своєму виступі підкреслила, що кінематограф в Україні – це не просто мистецтво, а спосіб донести світові правду. Її перша заступниця Галина Григоренко зі свого боку наголосила, що працівники Довженко-центру не лише зберігають кінематографічну спадщину України, а й поширюють знання про неї, співпрацюють з іноземними колегами, щоб показати українське кіно всьому світу. Крім самого фільму, дипломати оглянули виставку «State of Will» нідерландського воєнного фотографа Едді ван Вессела, яка нині триває в Довженко-Центрі. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4036100-u-kievi-vidbuvsja-specpokaz-dokumentalnogo-filmu-kuba-i-alaska.html>

Укрінформ. – 2025. – 14 вер. В українському прокаті триває показ біографічного фільму «Малевич». – Інф.

В українському прокаті з 11 вересня демонструється біографічний фільм «Малевич». Фільм створено за підтримки Державного агентства з питань кіно та Фільм Центру Сербії. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4036324-v-ukrainskomu-prokati-trivae-pokaz-biograficnogo-filmu-malevic.html>

Укрінформ. – 2025. – 13 вер. У Вінниці відбулася прем'єра художнього фільму «Діло Безп'ятого». – Інф.

У Вінниці у День міста відбулася прем'єра повнометражного художнього фільму «Діло Безп'ятого», який став першою екранізацією п'єси Івана Карпенка-Карого «Сто тисяч». Так, у Фейсбукі Вінницький міський голова Сергій Моргунов повідомив: «... Це вже шоста кінострічка, знята у нашому місті вінницьким режисером та сценаристом Валерієм Шалигою...». Головну роль у фільмі зіграв народний артист України, актор театру та кіно Богдан Бенюк. До зйомок долучилися й вінницькі актори. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4036178-u-vinnici-vidbulasa-premera-hudoznogo-filmu-dilo-bezpatogo.html>

Укрінформ. – 2025. – 12 вер. Спілка кінокритиків України назвала десять найкращих кінодебютів часів війни. – Інф.

Напередодні Дня українського кіно Спілка кінокритиків України та куратори фестивалю «Київський тиждень критики» визначили десять дебютних повнометражних робіт режисерів часів російсько-української війни. До топової десятки увійшли такі стрічки: «Плем'я», режисер Мирослав Слабошпицький, 2014 р.; «20 днів у Маріуполі», режисер Мстислав Чернов, 2023 р.; «Памфір», режисер Дмитро Сухолиткий-Собчук, 2022 р.; «Мої думки тихі», режисер Антоніо Лукіч, 2019 р.; «Ля Палісіада», режисер Філіп Сотниченко, 2023 р.; «Земля блакитна, ніби апельсин», режисерка Ірина Цілик, 2020 р.; «Додому», режисер Наріман Алієв, 2019 р.; «Стоп-Земля», режисерка Катерина Горностай, 2021 р.; «Припутні», режисер Аркадій Непиталюк, 2017 р.; «Фрагменти льоду», режисерка Марія Стоянова, 2024 р. Експерти оцінювали 124 українські дебютні повнометражні фільми різних жанрів, створені у 2014–2024 роках і показані на кінофестивалях чи в прокаті. До складу експертної комісії увійшли 27 кінокритиків. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4035868-spilka-kinokritikiv-ukraini-nazvala-desat-najkrasih-kinodebutiv-casiv-vijni.html>

Література

Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 13 вер. Книжковий ринок України: зростання всупереч усьому. – Кіріпчов О.

«Книжковий ринок України увійшов у 2025 рік із парадоксальним набором факторів, що одночасно тягнуть його у різні боки... Зсув попиту на україномовний контент, стрімке зростання інтересу до українських авторів і літератури з країн Азії, зрілий омніканальний продаж – усе це створює відчуття ринку, який, попри демографічні провали, вчиться зростати. До того ж 2024 рік закінчився для видавців з плюс 31% доходу, а це близько 8 млрд грн, або приблизно 200 млн дол. У першій половині 2025-го частина лідерів зберегли двозначні темпи зростання у гривні, хоч середньоринкова динаміка виглядала стриманіше. Прогнози на рік і далі розходяться між консервативними п'ятьма та оптимістичними десятьма відсотками середньорічного приросту, що прямо залежить від відновлення споживчих витрат, контрольованості енерговитрат і стабільності державних програм підтримки... На споживчі настрої впливають грошові перекази від українців за кордоном, ціна енергії, баланс між преміальними виданнями у фізичному форматі та доступними серіями, а також географічне розширення офлайн-мереж у зв'язці з онлайн-продажем... Зближення з Євросоюзом працює на галузь: програми «Креативної Європи», жорсткіший захист інтелектуальної власності, системна боротьба з піратством і полегшений доступ до капіталу відкривають видавцям додатковий попит і знижують ризики... У фокусі – стійкі жанри: трендові романтичні фентезі-серії як у звичайному, так і в преміальному оформленні, темний роман, комерційний нон-фікшн. Дедалі більше значення мають робота з даними й ком'юніті-маркетинг: вміння швидко ідентифікувати потенційні блокбастери та купити на них права, коли ще недостатньо ринкових даних для повноцінного аналізу,

чіткий таргетинг для просування, розумне ціноутворення. Роль держави тут не обмежується закупівлями для бібліотек чи підтримкою інтересу та промоції читання. Гарантовані закупівлі книг в освітній сегмент, участь книг у загальнодержавних програмах економічного стимулювання, податкові пільги для книгарень формують мінімальний рівень попиту та згладжують сезонні провали. Книжкова галузь на сьогодні не цікава для іноземних інвесторів через воєнні дії, піратство, недосконале законодавство, недостатню прозорість ринку. З іншого боку, окрім суттєвого зростання ринку за останні роки, ми бачимо стрімке збільшення кількості книгарень, відкриття нових видавництв, значне підвищення інвестицій існуючих гравців у купівлю прав і розширення асортименту. У червні цього року Український інститут опублікував результати дослідження ринку книговидавництва за результатами 2024 року... Український книжковий ринок зростає: 33 млн примірників за рік... В Україні працюють понад 350 видавництв, книжки можна придбати у близько 800 офлайн-книгарнях і 80 онлайн-магазинах... Частка читання українською сягнула 76%, але водночас зросла активність піратів. Відплив населення б'є по внутрішньому попиту, але компенсує це пожвавлення продажів через діаспору. Левову частку доходів утримують 20 видавців – їхня сукупна частка становить 71%, і цей розрив між лідерами та малими видавцями лише збільшується. Регуляторна рамка, яка могла б вирівняти поле, передбачає швидке блокування контрафакту із суттєвими штрафами, податкові пільги для книгарень, особливо в невеликих населених пунктах, які просувають українську книгу та культуру в регіонах, де раніше не було книгарень. Після відкриття 50 книгарень 2023 року темп фізичної експансії 2025-го знизився – обстріли й відключення даються взнаки. Проте омніканальні формати, тимчасові рор-уп точки й регіональні партнерства компенсують прогалини покриття. Ринок сьогодні – це поєднання високої чутливості до української мови, виробничої дисципліни та технологічної гнучкості. Стійкий випуск при нерівних продажах і зростання україномовного сегмента, попри піратський тиск, утримуються завдяки трьом чинникам: 1) зростанню інтересу до українського контенту як такого (а книга – король контенту); 2) активності гравців ринку, які відкривають книгарні, друкують книги, розширюють асортимент; 3) виходу з ринку російських видавців. Якщо перш за все у друкарень не буде потрясінь з енергетикою (її наявність і відсутність значного зростання вартості), бібліотечні програми розширяться, а піратство втратить економічний сенс, тоді кінець 2025-го та 2026 рік можуть принести додаткове зростання». Докладно:

<https://zn.ua/ukr/UKRAINE/knizhkovij-rinok-ukrajini-zrostannja-vsoperech-usomu.html>

Укрінформ. – 2025. – 12 вер. У США наступного року вийдуть книжки Артема Чапая і Юрія Андруховича. – Інф.

Романи «Вивітрювання» Артема Чапая та «Радіо Ніч» Юрія Андруховича у 2026 році вийдуть в англійському перекладі в американських видавництвах. Зокрема, роман Артема Чапая «The Weathering» вийде 24 березня в паперовому й електронному форматах у видавництві «Seven Stories

Press», його переклала Дейзі Гіббонс. Роман Юрія Андруховича «Radio Night» вийде друком 13 жовтня у видавництві «New York Review Books», його переклав Марко Андрейчик. Обкладинку книжки в англійському перекладі ще не оприлюднювали. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4035807-u-ssa-nastupnogo-roku-vijdut-knizki-artema-capaa-i-uria-andruhovica.html>

Музейна справа

Укрінформ. – 2025. – 12 вер. В Ужгородському замку презентували новий бренд пам'ятки. – Інф.

Ужгородський замок презентував новий бренд – 700-річна пам'ятка отримала сучасну айдентику, зберігши свою історичну автентичність. Про це повідомила у Фейсбуці Закарпатська обласна рада. Перший заступник голови Закарпатської обласної ради Андрій Шекета наголосив, що колектив музею разом із міжнародними партнерами провів серйозну та професійну роботу. Директорка музею Ольга Шумовська розповіла про концепцію бренду та його головні особливості. Зі слів директорки, ребрендинг створює основу для позиціонування Ужгородського замку як сучасного культурного хабу, що поєднує історичну автентичність із новітніми туристичними практиками. Очікується зростання відвідуваності серед різних поколінь та посилення міжнародної впізнаваності замку. Айдентику Ужгородського замку створили в межах міжнародного проєкту HUSKROUA «Цифрові рішення для об'єктів спадщини Сабінова та Ужгорода», який реалізується за підтримки Європейського Союзу в межах програми Interreg Next Угорщина – Словаччина – Румунія – Україна. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4035854-v-uzgorodskomu-zamku-prezentuvali-novij-brend-pamatki.html>

Вечірній Київ. – 2025. – 12 вер. Коровай, хусткування та ярмарок майстрів: у Києві відбудеться фестиваль «Осінь весільна». – Марків Н.

13 вересня у Національному Музеї народної архітектури та побуту України відбудеться свято «Осінь весільна». Це традиційний фестиваль, який відтворює різноманітні обряди, що пов'язані з шлюбом. У Музеї відбудеться майстер-клас із хусткування. Він проходитиме у виставковій залі, де тривають останні дні експозиції «Білий світ полтавської сорочки. Перлини з колекції НМНАПУ», присвяченої мистецтву білої вишивки Полтавщини. Також відбудеться вистава «Украдене щастя» за мотивами твору Івана Франка. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/117328/>

Охорона культурної спадщини

Вечірній Київ. – 2025. – 13 вер. У Києві розпочалася перевірка об'єктів культурної спадщини, що знаходяться в оренді. – Марків Н.

В Києві розпочалася перевірка об'єктів культурної спадщини, що знаходяться в оренді різних структур та організацій. З цією метою створено

комісію по здійсненню контролю за використанням нерухомого майна, яке перебуває в оперативному управлінні КНМЦ по охороні пам'яток та передане в оренду (користування). Її очолив керівник ДІАЗ «Стародавній Київ» Роман Маленков – більшість пам'яток знаходиться саме на теренах Заповідника. Про це повідомили в ДІАЗ «Стародавній Київ». Проінспектують Костел святого Олександра (РКЦ); Храм Успіння Богородиці Пирогощої (ПЦУ); Свято-Макаріївську церкву (УПЦ); 14 об'єктів на території Вознесенського Флорівського жіночого монастиря (УПЦ); Церкву Воздвиження Чесного Хреста Господнього (УПЦ); 4 об'єкти, що входять до комплексу споруд Іллінської церкви (УПЦ); Церкву Вознесіння Господнього (УПЦ); Комплекс споруд Покровського жіночого монастиря. Усього 20 об'єктів. Більшість з яких в оренді УПЦ; Дзвіницю церкви Миколи Доброго (УГКЦ); Церкву Покрови Пресвятої Богородиці, що на Подолі (ПЦУ); Церкву Різдва Христового (ПЦУ); Володимирський собор (УПЦ-КП) та ін. Першим комісія проінспектувала костел св. Олександра. До його стану зауважень немає. Докладно:

<https://vechirniy.kyiv.ua/news/117332/>

Village Україна. – 2025. – 13 вер. У Києві створюють інтерактивну 3D-мапу культурної спадщини. – Гриненко В.

Новий розділ з оцифрованими пам'ятками відкриють на сайті Туристичного хабу. Охочі зможуть оглянути пам'ятки на інтерактивній мапі, побачити їх у 3D-моделі й послухати аудіогіди. У цифровій колекції будуть: пам'ятник Магдебурзькому праву, дзвіниця церкви Миколи Доброго, Покровська церква, церква Миколи Притиска, Воскресенська церква Фролівського монастиря і Національна академія образотворчого мистецтва й архітектури. Згодом на сайт додадуть оцифровані мозаїки, вітражі, керамічні панно й скульптури. Над проектом працює Департамент охорони культурної спадщини КМДА, Київський науково-методичний центр з охорони, реставрації і використання пам'яток історії, ДІАЗ «Стародавній Київ», КП ГіОЦ КМР і «Київ Цифровий». Ймовірно, інтерактивна мапа київських пам'яток буде й у застосунку «Київ Цифровий». Докладно:

<https://www.village.com.ua/village/city/city-news/366609-ohochi-zmozhut-oglyanuti-pam-rsquo-yatki-v-3d-i-posluhati-audiogidi>

Укрінформ. – 2025. – 12 вер. На Черкащині державі повернули пам'ятку архітектури – Троїцьку церкву XVIII століття. – Інф.

На Черкащині прокуратура в окружному суді відстояла права державної власності на дерев'яну козацьку Троїцьку церкву. Про це пресслужба Черкаської обласної прокуратури повідомила у Фейсбучі. Як зазначається, на території Дмитрушківської територіальної громади, у селі Пугачівка Уманського району, розташована пам'ятка архітектури національного значення – козацька Троїцька церква XVIII століття, зведена у 1761 році. Це дерев'яна триверха та тризрубна споруда, унікальна для Черкащини та важлива для української культурної спадщини. Черкаський окружний адміністративний суд

погодився з доводами прокурора та ухвалив рішення про задоволення позову. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4035760-na-cerkasini-derzavi-povernuli-pamatku-arhitekturi-troicku-cerkvu-xviii-stolitta.html>

Укрінформ. – 2025. – 12 вер. Відтворену мозаїку художників-шістдесятників «Боривітер» привезли до Харкова. – Інф.

До 15 вересня на станції харківського метрополітену «Ярослава Мудрого» встановили відтворену мозаїку «Боривітер». Про це повідомила громадська організація «Ukraine WOW». Із 26 вересня панно стане частиною інтерактивної виставки-присвяти на Центральному залізничному вокзалі Києва. Під час повномасштабного російського вторгнення мозаїка була суттєво пошкоджена, наразі її доля невідома. У червні 2025 року ГО «Ukraine WOW», Rozetka та «Фонд Алли Горської та Віктора Зарецького» у співпраці з мистецьким об'єднанням «Затирка» відтворили «Боривітер» з точністю до найменших деталей. До відтворення панно долучилися 15 художників-монументалістів і дослідників. Відтворене панно складається з 68 фрагментів, які монтують на металевий каркас, що дозволяє експонувати його в різних містах і країнах. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4035891-vidtvorenu-mozaiku-hudoznikivsisdesatnikiv-boriviter-privezli-do-harkova.html>

Укрінформ. – 2025. – 12 вер. В Ізюмі збивають мозаїку, яка вціліла після обстрілу й російської окупації у 2022 році. – Головань Д.

В Ізюмі з фасаду будинку на вул. Соборності, 39 демонтують мозаїку радянських часів, повідомила дослідниця архітектури модернізму Ельміра Еттінгер. Мозаїка залишилася цілою після обстрілу будинку й окупації Ізюму у 2022 році, хоч там і були сліди від шрапнелі й вибиті шибки. Попри це, нині її збивають у межах проєкту реновації будинку, що є державною програмою, «і це проблема», каже Ельміра Еттінгер. Автором мозаїки є місцевий художник Михайло Гвозд, який викладав у міській художній школі. Роботу створили у радянський період, але вона не має пропагандистського сюжету – у ній використали давні орнаменти, зокрема трипільські мотиви, наголошує дослідниця архітектури модернізму. Докладно:

<https://www.village.com.ua/village/city/city-news/366595-v-izyumi-zbivayut-mozayiku-yaka-vtsilila-pislya-obstrilu-y-rosiyskoyi-okupatsiyi-u-2022-rotsi>

Нацменшини. Закордонні українці

Укрінформ. – 2025. – 12 вер. МІОК започаткував почесну відзнаку «Золоте древо українства». – Інф.

Міжнародний інститут освіти, культури та зв'язків з діаспорою (МІОК) започаткував почесну відзнаку «Золоте древо українства», якою нагороджуватимуть українські діаспорні родини. Цією відзнакою МІОК прагне привернути увагу суспільства до важливості збереження національної ідентичності й пріоритету єдності українства в усьому світі, а також дати

можливість українській глобальній спільноті пізнати родини, які творять історію України. Художнім автором відзнаки є Юрій Крукевич. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4035851-miok-zapocatkuvav-pocesnu-vidznaku-zolote-drevo-ukrainstva.html>

Міжнародне співробітництво

Інтерфакс-Україна. – 2025. – 13 вер. МЗС України обговорило розвиток Українського інституту з Наглядовою радою та з його керівництвом. – Інф.

Міністр закордонних справ України Андрій Сибіга провів зустріч із Наглядовою радою та керівництвом Українського інституту при МЗС. Сторони розглянули питання інституційного зміцнення Інституту, розбудови осередків за кордоном та започаткування нових партнерств для сталого функціонування. Глава МЗС окремо наголосив на важливості розвитку системи вивчення української мови як іноземної. Голова Наглядової ради Українського інституту Ганна Шелест представила пропозиції щодо внесення змін до нормативних документів для оптимізації діяльності Інституту. Міністр підкреслив налаштованість на результат та запевнив у підтримці з боку МЗС щодо спрощення бюрократичних процедур і підвищення ефективності роботи Інституту. Генеральний директор Українського інституту Володимир Шейко презентував план діяльності на 2026 рік та повідомив про ключові досягнення 2025 року, зокрема підготовку до проведення у грудні масштабних Українських Сезонів у Франції у співпраці з МЗС. Докладно:

<https://interfax.com.ua/news/general/1104485.html>

Укрінформ. – 2025. – 13 вер. У Канаді з'явилася восьма Українська книжкова полицка. – Інф.

Генеральний консул України в Торонто Олег Ніколенко урочисто відкрив у публічній бібліотеці Віндзора, що поблизу Торонто, Українську книжкову полицку. За його словами, Генеральне консульство України в Торонто безоплатно передало бібліотеці 80 нових книг. «Ці книги допоможуть українцям у Віндзорі зберігати своє коріння та зміцнювати зв'язок із українською мовою, культурою та історією», – наголосив генконсул. Докладно:

<https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4036031-u-kanadi-zavilasa-vosma-ukrainska-knizkova-policka.html>

Дзеркало тижня. Україна. – 2025. – 13 вер. Протестувальники зібралися біля Королівського оперного театру під час виступу Анни Нетребко. – Наріжна В.; NV. – 2025. – 12 вер. «Ганьба Королівській опері». У Лондоні люди протестували проти виступу Анни Нетребко. – Інф.; Укрінформ. – 2025. – 13 вер. Українці у Лондоні протестували проти виступу Нетребко в Королівській опері. – Інф.

У Лондоні біля Королівського оперного театру відбувся протест проти участі російської оперної співачки Анни Нетребко в прем'єрі опери «Тоска». На

акцію вийшли близько 50 людей, які назвали її появу на сцені «ганьбою», повідомляє «The Guardian». Завершилася акція вшануванням України. Демонстранти запалили жовті свічки та виконали гімн. Докладно:

<https://zn.ua/ukr/CULTURE/protestuvalniki-zibralisja-bilja-korolivskoho-opernoho-teatru-pid-chas-vistupu-anni-netrebko.html>

<https://nv.ua/ukr/kultura/korolivska-opera-londona-protest-cherez-vistup-netrebko-ta-pidtrimku-ukrajini-50544582.html>

<https://www.ukrinform.ua/rubric-diaspora/4035836-ukrainci-u-londoni-protestuvali-proti-vistupu-netrebko-v-korolivskij-operi.html>

Випуск підготувала
завідувачка сектору оперативного інформування
та розповсюдження інформації Інформцентру з питань культури та мистецтва;
тел.: 425-23-26
електронна адреса: infocenter@nplu.org
info_nplu@ua.fm